

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. I. An ad rationem Sacramenti spectet ratio Signi, Symboli, &
Caussæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

TRACTATUS II.

DE SACRAMENTIS

IN GENERE

CAPVT I.

DE NATURA SEV ESSENTIA
SACRAMENTI THEOLOGICE ET DOGMATICE
SVMPTI.

CONTROVERSIA I.

An ad rationem Sacramenti spectet ratio Signi, Symboli, & Causse.

454. **N**otandum 1. Hoc nomen Sacramentum, non fuisse primitus institutum ad significandas illas Ecclesiæ Cæmonias, quas hodie Sacramenta vocamus, & de quibus deinceps acturi sumus. Nam apud profanos Scriptores maximè usurpabatur pro Juramento: aliquando etiam significabat Pignus litigantium apud Pontifices in loco sacro depositum: ac denique significabat rem Secretam & occultam, seu Mysteriosum, propter aliquam excellentiam; qui sensus frequens est tam in veteri quàm Novo Testamento. Tob. 12. Sacramentum Regis abscondere bonum est. Ad Ephes. 1. Vt notum faceret Sacramentum voluntatis sue. & c. 3. Quæ sit dispensatio Sacramenti absconditi à seculis in Deo.

455. Notandum 2. Quamvis ea, quæ Theologicè & Dogmaticè Sacramenta vocamus, nusquam in Scriptura S. hoc nomine vocentur (excepto fortè Matrimonio, quod multi volunt à S. Paulo in hoc sensu vocatum esse ad Ephes. 5.) nihilominus tamen ab antiquis Patribus, ac tandem etiam à Scholasticis Theologis, & Ecclesiæ Doctoribus hanc strictiorem significationem accepit hæc vox Sacramentum, vt illas septem species Cæmoniarum Novæ Legis, ac etiam quasdam Cæmonias Antiquæ Legis, quæ Sacramentorum Novæ Legis Vmbra & Figura erant, vt Circum-

cisionem, Consecrationem Sacerdotum, Esurum Agni Paschalis &c. nomine Sacramenti specialiter exprimeremus. Quænam autem fuerint illa prædicata, ad quæ respexerint illi primi usurpatores hujus restrictæ significationis, in progressu discutiemus. Non enim cogitandum est, temerè & arbitrariè hæc Signa præ alijs, v.g. præ Benedictionibus Aquæ, Cereorum, &c. Sacramenta vocata fuisse, sed ob convenientiam aliquam siue Analogicam siue Vniuocam id factum esse existimandum est: alioquin articulus Fidei de Numero Sacramentorum novæ Legis, non tam esset articulus de Re, quàm de Nomine.

456. Notandum 3. Ex certa Catholico-rum doctrina, Sacramenta esse sub ratione & genere Signi significantis veram animæ Sanctitatem. Supponitur hæc veritas à Concilio Tridentino sess. 13. in Decreto de Eucharistia c. 3. initio, vbi ait: Eucharistia hoc commune esse cum cæteris Sacramentis, quòd sit Symbolum Rei Sacræ, & invisibilis Gratiæ forma visibilis. Et licet videatur loqui de Sacramentis Novæ Legis, quia tamen Sacramenta Veteris Legis hoc nomen acceperunt intuitu Sacramentorum Novæ Legis, quorum erant figuræ, ideo negari non potest, etiam Sacramenta Veteris Legis significasse veram Sanctitatem, saltem illis conferendam, qui existuri essent in Nova Lege, quam lex vetus adumbrabat.

Y y 3

brabat. 2. ad Coloss. 17. *que sunt Umbra futurorum.* & ad Hebr. 10. *Umbra habens lex futurorum bonorum.* Eandem veritatem agnovit S. Thomas q. 60. a. 2. ad ultimum, & S. August. 19. contra Faustum c. 16. dicens, Sacramentum esse Donum temporale, significare verò Donum æternum. Præterea eadem veritas tradita est à Conc. Florentino in Decreto Unionis. ubi dicitur, Sacramenta Veteris legis multum differre à Sacramentis nostris, quòd non causabant Gratiā, sed eam solū per Passionem Christi dandam Figurabant. Ratio desumi potest ex ipso nomine *Sacramenti*, quod debet significare aliquod latens & arcanum Mysterium: non potest autem aliud commodius assignari, quod per omnia Sacramenta significetur, quā Sanctitas Animæ, utpote Radix futuræ Beatitudinis. Est ergo hoc primum prædicatum, ad quod respexerunt illi, qui primi hoc nomen *Sacramentum*, in hodierno rigore Dogmatico usurpârunt.

457. Notandum 4. Sacramenta non esse Signa qualiacunque, sed esse Signa Symbolica, hoc est, habentia in se Similitudinem aliquam specialem cum Gratia speciali cuiusvis Sacramenti: v. g. *Baptismus*, quatenus est externa ablutio corporis, habet similitudinem quandam cum ablu-tione interna animæ, quæ fit per Gratiam Baptismalem, quatenus emundat à culpis commissis, & à peccato originali. *Confirmatio*, quatenus fit per Vnctionem, quæ alioquin adhibetur ad roborandum corpus, habet similitudinem cum Gratia Confirmationis, ut roborante hominem ad defendendam fortiter fidem susceptam per Baptismum. *Eucharistia*, quatenus est cibus & potus, significat spirituales animæ refectiōem, & restauratiōem fervoris, vel augmentum illius. *Pœnitentia*, quatenus continet externum processum Judicalem, significat Gratiam Remissivā peccati, commissi ab illo qui jam subest Jurisdictioni Ecclesiæ. *Extrema Vnctio*, quatenus solebat adhiberi ab illis, qui ad agonem & luctam se parabant, significat symbolicè Gratiam confortativā in ultimo agone, contra Dæmonis insidias & impugnatiōes. *Ordo*, quia confertur per certas ceremonias, quales solent adhiberi in collatione alicujus potestatis, Symbolizat Gratiam exercendi illa munera, ad quæ fidelis per hoc Sacramentum destinatur. Denique *Matrimonium*, quia est institutum ad propagandum Genus Humanum, ex mutuo consensu & obligatione conjugum, significat conjunctionem Christi cum Ecclesiā, ejusque Voluntatem conferendi Gratiam necessariā ad onera Matrimonij rectè sustinenda, ad prolem in fide Christiana rectè educandam &c.

458. Cū ergo in omnibus Sacramentis aliqua hujusmodi Symbolizatio inveniatur, prudenter dubitari non potest, quin ad hoc etiam prædicatum probabiliter respexerint illi, qui primum nomen Sacramenti dogmaticè usurpârunt. Et hoc non dicitur gratis, sed ab auctoritate confirmatur. Nam imprimis, ut jam suprà retuli,

Tridentinum dicit, hoc esse Sacramentum commune, quòd sint Symbolum rei sacræ. S. Augustinus Epist. 23. [Si, inquit, Sacramenta quorundam similitudinem earum rerum, quarum Sacramenta sunt, non haberent, omnino Sacramenta non essent.] Magister Sententiarum in 4. d. Sacramentum, inquit, ejus rei similitudinem gerit, cujus signum est, si enim Sacramenta non haberent similitudinem rerum, quarum Sacramenta sunt, propriè Sacramenta non dicerentur. Idem expressit Hugo de S. Victore. Quibus bis utique noluerunt negare, quòd Causam libuisset, potuisset signa Gratiæ institui, ea hujusmodi Symbolicam rationem non habentem, sicut Hedera non habet cum vino vendibili, quæ enim esset in hoc repugnantia aut impedimentum solū ergo voluerunt dicere, hoc ita convenienter defacto oblatum esse in omnino, & inde meritò colligi possit, quòd si hæc signa Symbolicam rationem non haberent, non esset Christus assumpsisset, & si plura Sacramenta instituere voluisset, etiam in illis simile quiddam vâller: & ulterius colligi possit, quòd quæ defacto hujusmodi Symbolicam rationem non habent, hoc ipso nomine Sacramentorum censeri non sint.

459. Controversum est, utrum ad nomen Sacramenti in genere, prout prædictum novæ & veteris legis Sacramentis, sufficit latere rationem Signi, hoc est, significare Gratiam habituales, tanquam veram animæ Sanctitatem, etiam si nec hanc sanctitatem, neque aliam Sanctitatem legalem causer, vel an insuper requiratur, ut illi Personæ cui Cæremonia Sacramenti applicatur, conferat aliquam Sanctitatem, utque sit signum non merè speculativum, sed etiam practicum alicujus Sanctitatis qualiscunque.

460. Prima sententia est P. Vasquez d. 1. c. 5. n. 54. ubi ait, se quidem non negare, cum veteris legis Sacramenta legalem quandam inditiam & sanctitatem effecisse, hoc tamen, ut ad rationem & conceptum Sacramenti non pertinet, sicut non pertinet efficientia vera Sanctitatis. Vnde malè Vasquezium intellexit Arragon. p. quasi tantum negâsse efficientiam veræ Sanctitatis esse de conceptu Sacramenti. Vasquezium sequitur Gaspar Hurtadus d. 1. difficult. 4. contra quosdam alios.

461. Secunda sententia est P. Arragon. p. docet, non esse quidem de ratione Sacramenti, ut effectivè causer aliquam Sanctitatem, internam sive externam, sed tamen de illius efficientia esse, causare aliquam Sanctitatem Formalem. Fundamentum illius est, quia de ratione Sacramenti est, esse Cæremoniā aliquam Sacramenti est, esse Cæremoniā aliquam Sacramenti est, ergo persona illa cui exhibetur & applicatur, ut ab hac Cæremonia tanquam à forma denominabitur sacra, seu aliquo modo consecrata, ut dicitur. Verum hæc doctrina non procedit de Sacramento Eucharistiæ, quod est Sacramentum permanentis, & licet includat aliquam Cæremoni-

niam, nempe consecrationem, quæ sit per Verba Christi, per hanc tamen actionem non consecratur aut sanctificatur homo formaliter, quando recipit hoc Sacramentum.

462. DICO, de ratione Sacramenti esse, ut sit collativum, vel effectivè vel formaliter, alienius sanctitatis, sive internæ, sive Legalis & Externæ; adeoque illos, qui primi hoc nomen Sacramentum, imposuerunt & applicaverunt Ceremoniis tum antiquæ tum novæ legis, attendisse ad hoc prædicatum, & in quocunque illud non repererunt, illud noluerunt nomine Sacramenti comprehendere; ita ut si Circumcisio non sanctificasset legaliter, sed fuisset merè instituta ut Signum politicum, vel sicut hodie Turcæ circumcidunt, sed non sanctificantur, non applicassent illi nomen Sacramenti. Conclusio est communis cum S. Thoma 1. 2. q. 102. a. 5. in C. ubi eam declarat inductione per Sacramenta Veteris Legis: primò enim Circumcisio sanctificabat, efficiendo membrum populi specialiter à Deo electi, ut gauderet favoribus illius populi, & admitteretur ad Legalia. 2. Consecratio Sacerdotum eos specialiter reddebat eximios, & conferebat potestatem offerendi victimas, & edendi panes propositionis &c. 3. Purificationes à quibusdam exterioribus immonditiis, & expiationes à peccatis, removebant ea, quæ impediabant à cultu divino; quò etiam vocat S. Thomas abluitionem manuum & pedum, & rationem pilorum.

463. Probatur Conclusio 1. Si ad rationem Sacramenti non requireretur Vis aliquo modo Sanctificandi, sed sufficeret præcise significare sanctitatem veram, sequeretur, multa fuisse Sacramenta, quæ tamen à nemine inter Sacramenta numerantur, v. g. transitus maris rubri, comestio Manne, & plura similia, quæ significabant in figura Gratiâ per Christum conferendam, atqui hæc nemo inter Sacramenta numerat: ergo ad rationem Sacramenti non sufficit, significare Sanctitatem veram, nisi etiam conferat aliquam Sanctitatem. Ita Lugo, Dicastillo, Pallavicinus.

Respondet cum Arriaga, hæc omnia ex alio capite excludi à ratione Sacramenti, nempe, quia non sunt Signa Stabilia: aliquam autem stabilitatem requirit ad rationem Sacramenti, dicitur infra.

Sed contra. Quia etiam illi DD. qui ad rationem Sacramenti nullam requirunt stabilitatem, nihilominus hæc omnia recensita à ratione Sacramenti excludunt: ergo signum est, quòd ex defectu Sanctificationis fuerint semper à ratione Sacramenti exclusa, esto etiam ex alio capite excludi possint.

464. Probatur Conclusio 2. ex Sacrificio novæ legis: hoc enim formaliter quæ Sacrificium est, non est Sacramentum, & tamen etiam quæ tale formaliter significat Sanctitatem per Christum conferendam vel collatam, ergo solum ideo non est Sacramentum, quia quæ Sacrificium non causat Sanctitatem; neque enim potest 9

stendi, ex quo alio capite deficiat à ratione Sacramenti.

465. Obijcit Vasquez. Si rō causare sanctitatem, esset prædicatum substantiale seu Essentiale Sacramenti, & non merè accidentale, tunc Sacramenta antiquæ & novæ legis non convenirent nisi analogicè, adeoque non possent vnâ definitione definiri: consequens est contra communem sensum; communiter enim conantur DD. dare vnâ communem definitionem. Sequela probatur. Nam rō causare Sanctitatem legalem, seu impropriam & merè externam, & causare Sanctitatem propriam & internam, non conveniunt nisi analogicè, sicut sanctitas propria & impropria, non conveniunt nisi analogicè: atqui definitio tradenda est per prædicata essentialia. ergo &c. Respondetur, infra disputatum iri de veritate sequelæ.

CONTROVERSIA II.

Virum de ratione Sacramenti sit, esse Signum seu Ceremoniam Stabilem.

466. DICO 1. Non requiritur ad rationem Sacramenti tanta stabilitas, ut duret toto illo tempore, quo durat Religio in qua Sacramentum est institutum. Probatur. In Lege Naturæ, priusquam existeret Lex Scripta Moyse, dabatur Sacramentum pro Masculis, ad delendum peccatum originale: atqui illud Sacramentum (de quo non constat quale fuerit) cessavit apud populum Israeliticum, quando fuit instituta Circumcisio, & tamen adhuc durabat Lex Naturæ quadringentis fere annis. Item Circumcisio non incepit cum Lege Naturæ: ergo vera est conclusio.

467. DICO 2. Aliqua tamen stabilitas omnino requiritur ad rationem Sacramenti. Colligitur ex communi DD. consensu, aliquam stabilitatem requirentium: ergo signum est, quòd primi usurpatores vocis Sacramenti in sensu dogmatico, non minùs ad hoc prædicatum respuerint, quàm ad rationem Symboli.

Confirmatur argumento Scoti. Sacramenta sunt instituta ad consignandum populum Deo, eumque in exteriori ritu, & cultu ab alijs sectis distinguendum: ergo debet habere aliquam stabilitatem, saltem ad aliquod notabile tempus, ut rem ponderanti facile innotescet: sed in re non magni momenti non est cur immoremur.

CON-